

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ІНФРАСТРУКТУРА РИНКУ

Електронний науково-практичний журнал

Випуск 37

**Одеса
2019**

Головний редактор:

Шапошников Костянтин Сергійович – доктор економічних наук, професор.

Члени редакційної колегії:

Барна Марта Юріївна – доктор економічних наук, професор.

Велькі Януш – доктор економічних наук, професор.

Гавкалова Наталія Леонідівна – доктор економічних наук, професор.

Гальцова Ольга Леонідівна – доктор економічних наук, професор.

Дзієканські Павел – доктор економічних наук, професор.

Коваль Віктор Васильович – доктор економічних наук, доцент.

Маргасова Вікторія Геннадіївна – доктор економічних наук, професор.

Стеблянко Ірина Олегівна – доктор економічних наук, доцент.

Ситнік Інесса Василівна – доктор економічних наук, професор.

Піллелієне Ліна – доктор економіки, професор маркетингу.

Пономаренко Тетяна Вадимівна – доктор економічних наук, доцент.

Електронна сторінка видання – www.market-infr.od.ua

Видання входить до «Переліку електронних фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» на підставі Наказу МОН України від 7 жовтня 2016 року № 1222

**Рекомендовано до поширення через мережу Internet
Вченою радою Причорноморського науково-дослідного інституту
економіки та інновацій (протокол № 11 від 25.11.2019)**

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТУ ДЛЯ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ШАХРАЙСТВА БАНКІВСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ¹

RESEARCH ON THE FEATURES OF INDEPENDENT AUDIT TO PREVENT FRAUD OF BANKING PERSONNEL

Попередити шахрайство банківського персоналу на рівні технологічних засобів або регламентів практично неможливо, тому актуальною є проблема організації системи незалежного аудиту. У разі шахрайства персоналу службі внутрішнього аудиту банку важко забезпечити повну незалежність у діях і неупередженість у судженнях. Особливого значення набуває зовнішній аудит банку, основними характеристиками якого є незалежність і об'єктивність, можливість оцінити ризики шахрайства персоналу та виявити слабкі сторони у функціонуванні системи кібербезпеки банку. Система незалежного аудиту повинна використовувати базу даних шахрайств, заповнену системою фрод-моніторингу банку, а також перевіряти реакцію банку на випадки шахрайства банківського персоналу. Її складовою частиною має бути оцінка ризику шахрайства банківського персоналу. Це створює умови для використання ризик-орієнтованого підходу під час побудови плану аудиту.

Ключові слова: банківський персонал, попередження шахрайства, фрод-моніторинг, оцінка ризику, незалежний аудит.

Предупредить мошенничество банковского персонала на уровне техно-

логических средств или регламентов практически невозможно, поэтому актуальной является проблема организации системы независимого аудита. В случае мошенничества персонала службе внутреннего аудита трудно обеспечить полную независимость в действиях и беспристрастность в суждениях. Особое значение приобретает внешний аудит банка, основными характеристиками которого являются независимость и объективность, возможность оценить риски мошенничества персонала и выявить слабые стороны системы кибербезопасности банка. Система независимого аудита должна использовать базу данных, заполненную системой фрод-мониторинга банка, а также проверять реакцию банка на случаи мошенничества персонала. Ее частью должна быть оценка риска мошенничества персонала, что создает условия для применения риск-ориентированного подхода при построении плана аудита.

Ключевые слова: банковский персонал, предупреждение мошенничества, фрод-мониторинг, оценка риска, независимый аудит.

УДК 657.631:336.7

<https://doi.org/10.32843/infrastruct37-102>

Гриценко К.Г.

к.т.н., доцент,

доцент кафедри економічної кібернетики
Сумський державний університет

Banking frauds are global and causes the most financial losses in the world. It is almost impossible to warn them at the level of intra-bank technological means or regulations. In this regard, the problem of organizing an independent audit system is urgent. Independent audit is an important element of counteracting fraud carried out by bank personnel. In the case of personnel fraud, it is extremely difficult for the internal audit service of the bank to ensure full independence in actions and impartiality in judgment, so external audit of the bank by independent experts is of importance. The main characteristics of an external audit are independence and objectivity, the ability to assess the risks of fraud by banking personnel, weaknesses in the functioning of the bank's cybersecurity system. In the course of an external audit, it is advisable to evaluate the effectiveness of the bank's cybersecurity system towards reducing the risk of bank personnel fraud. The system of independent audit should use the fraud database, filled in by the bank's fraud-monitoring system, as well as check the response of the relevant units of the bank to cases of fraud by banking personnel. The purpose of the bank's fraud-monitoring system is to prevent credit fraud, deposit fraud, remote banking fraud, bank card fraud, payment fraud, fraud related to fraudulent personnel activity. An integral part of an independent audit system should be the assessment of risk of fraud by banking personnel. This creates the conditions for using a risk-oriented approach when building an audit plan. Typical fraudulent actions of management and bank employees include misappropriation of assets and fraudulent financial statements. To detect fraudulent financial statements in the banking sector, neural networks are widely used that can handle tasks without an algorithmic solution; Bayesian networks used to detect anomalies; genetic algorithms used for binary classification; text mining, which is used for clustering and anomaly detection. The current trend of detecting and preventing fraud is to use hybrid methods that use the strengths of different methods.

Key words: banking personnel, fraud prevention, fraud monitoring, risk assessment, independent audit.

Постановка проблеми. Згідно зі звітом Асоціації сертифікованих фахівців із розслідування шахрайства [1], у 2018 році шахрайства нанесли організаціям у всьому світі фінансових збитків на загальну суму понад 7 млрд. доларів США. Згідно з цим звітом найбільша кількість випадків шахрайства у фінансовому секторі фіксується в банках, причому кількість виявлених випадків шахрайства за участі банківського персоналу набагато перевищує кількість випадків зовнішнього шахрайства. На жаль, попередити шахрайство банківського персоналу на рівні внутрішньобанківських технологічних засобів або регламентів сьогодні практично неможливо [2]. У зв'язку з цим надзвичайно

актуальною та практично значущою є проблема організації системи незалежного аудиту для попередження шахрайства банківського персоналу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемі виявлення та попередження шахрайств, що здійснюються персоналом банку, присвячено багато праць вітчизняних і зарубіжних науковців та практиків. Окремим аспектам цієї проблеми приділяють увагу у своїх працях Б.Ф. Усач, М.А. Маркевич [3], Т.М. Болгар [4], О.М. Рац [5], Г.М. Яровенко [6], О. Мовчан, М. Вольська [7], К. Сомунале, Р. Роснер, Т. Сехтон (Comunale C., Rosner R., Sexton T.) [8], М. Крамбіа-Капардіс (Krambia-Kapardis M.) [9] та інші. Проте аналіз наукових праць показав недо-

¹ Робота виконана в рамках держбюджетної науково-дослідної роботи № 0118U003574 «Кібербезпека в боротьбі з банківськими шахрайствами: захист споживачів фінансових послуг та зростання фінансово-економічної безпеки України»

статність вивчення цієї проблематики стосовно особливостей проведення незалежного аудиту для попередження шахрайства банківського персоналу. Це зумовлює необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

Постановка завдання. Мета статті полягає в дослідженні особливостей незалежного аудиту для попередження шахрайства банківського персоналу. Основними завданнями, що сприяють досягненню поставленої мети, є: розгляд методів оцінювання стану кібербезпеки банку, розгляд особливостей виявлення шахрайства персоналу в банках, обґрунтування необхідності застосування зовнішнього аудиту для попередження шахрайства банківського персоналу.

Виклад основного матеріалу дослідження. У роботі [10] внутрішній аудит кібербезпеки банку розглядається як система збору та аналізу інформації для визначення рівня захищеності об'єктів внутрішнього аудиту – інформаційних активів та інформаційної інфраструктури, а також збереження властивостей інформаційних активів (доступності, цілісності та конфіденційності). Його метою є визначення відповідності системи кібербезпеки банку стратегії та цілям діяльності банку, а завданнями – надання доказів відповідності системи кібербезпеки політиці банку, вивчення гарантій системи кібербезпеки та операційного середовища тощо.

Ми вважаємо, що система кібербезпеки банку повинна відповідати міжнародному стандарту ISO/IEC 27001 «Управління інформаційною безпекою» [11], який містить специфікації щодо обов'язкових політик безпеки, яких слід дотримуватися банку, а також документацію щодо процесів та процедур, які повинні застосовуватися в банку на постійній основі. Внутрішній аудит кібербезпеки банку повинен визначити ступінь відповідності банку вимогам стандарту ISO/IEC 27001 «Управління інформаційною безпекою», а також базовий рівень кібербезпеки для подальшого вдосконалення системи кібербезпеки банку. Для цього внутрішній аудит кібербезпеки банку повинен використовувати відповідні методи оцінювання поточної ситуації в сфері кібербезпеки банку, необхідні для прийняття обґрунтованих управлінських рішень [12].

Метод аналізу розривів може бути використаний аудитором у сфері кібербезпеки для оцінки того, наскільки банк дотримується вимог кібербезпеки. Отриманий у результаті аналізу розривів аудиторський звіт містить сфери діяльності банку, в яких вимоги кібербезпеки успішно виконуються, а також рекомендації щодо задоволення вимог кібербезпеки, що не виконуються.

Метод оцінки ризику може бути використаний для оцінювання рівня потенційного ризику кібершахрайства в розрізі персоналу, банківських процесів і технологій, а також впливу, який він може

мати на функціонування банку. Цей метод дає змогу отримати відповідь на питання, наскільки ефективною системою кібербезпеки банку зменшує ризики кібершахрайства, а також наскільки захищеними є інформаційні активи та інформаційна інфраструктура банку.

Як зазначено в роботі [3], у разі шахрайства персоналу службі внутрішнього аудиту банку важко забезпечити повну незалежність у діях і неупередженість у судженнях, тому особливого значення набуває зовнішній аудит банку незалежними експертами, що є поширеною практикою в іноземних банках. До того ж у Міжнародному стандарті професійної практики внутрішнього аудиту 1200 «Професійна компетентність та належна ретельність» зазначено, що «внутрішні аудитори повинні мати достатні знання для того, щоб оцінити ризик шахрайства та спосіб управління таким ризиком в організації, але не передбачається, що внутрішній аудитор повинен володіти такою ж компетенцією, що й особа, основним обов'язком якої є виявлення та розслідування фактів шахрайства» [13]. Основними характеристиками зовнішнього аудиту є:

1) незалежність і об'єктивність (незаангажованість у судженнях);

2) вдосконалення системи кібербезпеки банку, що передбачає можливість оцінити ризики шахрайства банківського персоналу, слабкі сторони системи кібербезпеки банку та дати рекомендації, спрямовані на підвищення ефективності системи кібербезпеки банку.

Залучені незалежні експерти, що спеціалізуються на виявленні шахрайства в банку, часто використовують системи фрод-моніторингу інформації, отриманої банком під час ведення бізнесу [4]. Метою фрод-моніторингу в банку згідно з [5] є попередження шахрайства під час надання кредитів, шахрайства під час здійснення депозитних операцій, шахрайства у сфері дистанційного банківського обслуговування, шахрайства з банківськими платіжними картками, шахрайства під час здійснення розрахункових операцій, шахрайства, пов'язаного з неправомірними діями персоналу тощо. У роботі [6] наведено перелік об'єктів, які, на думку автора, доцільно перевіряти системою фрод-моніторингу:

– активність рахунку, коли персонал у власних цілях використовує «сплячі рахунки»;

– власники рахунків, якщо власник присутній у «чорному списку» або є іноземцем, померлим тощо;

– ліміти за операціями, що здійснюються згідно з вимогами Національного банку України, політикою банку, посадовими інструкціями тощо, в результаті чого виявляються надлишки за лімітами;

– активність банківських співробітників на предмет дотримання банківських нормативів,

які співробітник може перевищувати чи недо виконувати;

- операції працівників на відповідність належним їм правам доступу;
- операції працівників на відповідність політиці безпеки банку.

Результати роботи системи фрод-моніторингу накопичуються в базі даних шахрайств, обробляються та надсилаються відповідним підрозділам банку. Це дає змогу більш ніж на 50% знизити фінансові збитки від шахрайства персоналу [1]. Як зазначено в роботі [4], виявлення аномалій поведінки співробітників банку є приводом для додаткової перевірки діяльності цих співробітників. Ми вважаємо, що у процесі зовнішнього аудиту доцільно оцінювати ефективність системи кібербезпеки банку в напрямі зменшення ризику шахрайства персоналу банку.

Згідно з Положенням з міжнародної практики аудиту 1006 «Аудит фінансових звітів банку» типові шахрайські дії управлінського персоналу та працівників банку включають у себе [3]:

1) незаконне привласнення активів:

- депозитні операції: маскування вкладів; невідображення депозитів у обліку; крадіжка депозитів клієнтів; неправильне визначення відсотків за вкладками;

- кредитні операції: надання кредиту на підроблені чи незаконно отримані документи; позики фіктивним позичальникам; продаж заставного майна за ціною, що нижча за ринкову; підкупи для отримання звільнення від застави чи для зменшення суми позову; не подання інформації про заставне майно для внесення її у державні реєстри обтяжень; завищення вартості активів, що оцінюються з метою передачі у заставу для отримання кредиту; помилки у визначенні фінансового стану та класу позичальника;

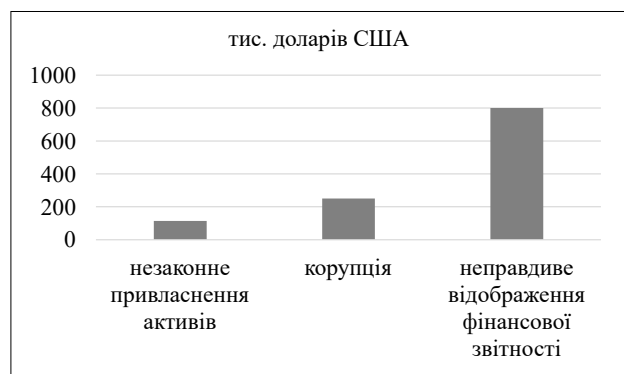
- поточні рахунки: незаконне привласнення коштів із рахунків, за якими часто проводяться транзакції;

2) неправдиве відображення фінансової звітності:

- навмисні викривлення;
- пропуск загальних сум;
- виправлення облікових записів;
- некоректне відображення позик на рахунках простроченої чи строкової заборгованості.

Як показано на рис. 1, найбільше збитків у світі в 2018 році було заподіяно через такі типи шахрайства персоналу, як [1]: неправдиве відображення фінансової звітності (10% випадків), корупція (38% випадків), незаконне привласнення активів (89% випадків).

Таким чином, для попередження шахрайств банківського персоналу складовою частиною системи незалежного аудиту має бути оцінювання ризику шахрайства персоналу в напрямках неправдивого відображення фінансової звітності та неза-

Рис. 1. Медіана фінансових збитків за типами шахрайства персоналу

конного привласнення активів. Це створює умови для використання ризик-орієнтованого підходу під час побудови плану аудиту. У роботі [14] наведена нечітко-множинна модель, побудована на основі індикаторів ризику шахрайства персоналу, наведених, наприклад, у [7], яка надає системі незалежного аудиту можливість оцінити ризик шахрайства банківського персоналу та визначити основні сфери, що найбільше сприяють шахрайству. На нашу думку, система незалежного аудиту для попередження шахрайств банківського персоналу повинна використовувати базу даних, заповнену системою фрод-моніторингу, а також перевіряти реакцію відповідних підрозділів банку на випадки шахрайств банківського персоналу.

У роботі [15] зазначається, що для виявлення викривлень фінансової звітності в банківській сфері широко застосовуються нейронні мережі, які здатні впоратися із задачами без алгоритмічного рішення; байєсові мережі, що використовуються для виявлення аномалій; генетичні алгоритми, які використовуються для бінарної класифікації; текст майнінг (text mining), який використовується для кластеризації та виявлення аномалій. Сучасною тенденцією виявлення та попередження шахрайства є використання гібридних методів, які використовують сильні сторони різних методів.

На нашу думку, для виявлення шахрайства персоналу у процесі незалежного аудиту доцільно також використовувати так звані «золоті правила» аудиторів, що вимагають від нього [16]:

- намагатися з'ясувати причину відхилень;
- не розглядати питання довіри до людей тільки залежно від їхнього становища в суспільстві;
- не припускати думки, що шахрайство неможливе на цьому підприємстві;
- відчувати особисту відповідальність за виявлення шахрайства;
- у разі виявлення потенційних проблем посилити контроль з метою зниження ризику;
- знати ситуації, що супроводжуються значним ризиком шахрайства, та їх ознаки.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, за результатами проведеного дослідження можна зробити такі висновки та рекомендації. Підтверджено, що незалежний аудит є важливим елементом протидії шахрайству, яке здійснюється персоналом банку. Він оцінює ефективність системи кібербезпеки банку з погляду зменшення ризику шахрайства персоналу банку. Встановлено, що в системі незалежного аудиту доцільно використовувати сучасні методи виявлення та попередження шахрайства персоналу. До них належить стандарт ISO/IEC 27001 «Управління інформаційною безпекою», метод аналізу розривів, метод оцінки ризиків, система фрод-моніторингу тощо. Своєчасне проведення заходів зовнішнього аудиту з використанням цих методів дає змогу знизити рівень шахрайства та підвищити відповідальність банківського персоналу. Особливо перспективним є ризик-орієнтований підхід, на основі якого доцільно скласти план аудиту. Він використовує модель оцінки ризику, побудовану на основі індикаторів ризику шахрайства персоналу, та дає можливість визначити сфери, які найбільше сприяють шахрайству банківського персоналу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. 2018 Report to the nations on occupational fraud and abuse, Association of Certified Fraud Examiners (ACFE). URL: <https://s3-us-west-2.amazonaws.com/acfepublic/2018-report-to-the-nations.pdf> (дата звернення: 29.11.2019).
2. Спритність рук: топ-схеми шахрайства в банках. *Financial club*. URL: <https://finclub.net/ua/priama-mova/sprytnist-ruk-topskhemy-shakhraistva-v-bankakh.html> (дата звернення: 29.11.2019).
3. Усач Б.Ф., Маркевич М.А. Виявлення фактів шахрайства у контексті аудиту фінансових звітів банків. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»*. 2010. № 3 (53). С. 253–255.
4. Болгар Т.М. Удосконалення моніторингу банківського кредитного процесу. *Академічний огляд*. 2013. № 2 (39). С. 36–42.
5. Рац О.М. Дослідження особливостей організації фрод-моніторингу в системі управління економічною безпекою банку. *Комунальне господарство міст*. 2016. Випуск 127. С. 33–38.
6. Яровенко Г.М. Розробка інформаційної моделі виявлення ознак шахрайства у банках. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 14. С. 23–28.
7. Мовчан О., Вольська М. Шахрайство, як один з найбільших ризиків, або як не проґавити головну проблему під час проведення внутрішнього аудиту. URL: <https://www.iaa.org.ua/wp-content/uploads/2017/04/Fraud-as-one-of-biggest-risk.pdf> (дата звернення: 29.11.2019).
8. Christie L. Comunale, Rebecca L. Rosner, Thomas R. Sexton. The Auditor's Assessment of Fraud Risk: A Fuzzy Logic Approach. *Journal of Forensic & Investigative Accounting*. 2010. Vol. 2, Issue 3, Special Issue. P. 95–140.

9. Krambia-Kapardis M. A fraud detection model: a must for auditors. *Journal of Financial Regulation and Compliance*. 2002. Vol. 10, no. 3. P. 266–278. DOI: 10.1108/13581980210810256.

10. Криклій О.А., Павленко Л.Д. Внутрішній аудит як превентивна складова в системі кібербезпеки банку. *Облік і фінанси*. 2019. № 2 (84). С. 124–133.

11. Стандарт ISO/IEC 27001:2013. URL: <https://intercert.com.ua/articles/posts/292-standart-iso-iec-27001-2013> (дата звернення: 29.11.2019).

12. Monique Magalhaes. Cybersecurity assessments and audits: everything you need to know. URL: <http://techgenix.com/cybersecurity-assessments-and-audits/> (дата звернення: 29.11.2019).

13. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту. URL: <https://na.theiaa.org/translations/PublicDocuments/IPPF-Standards-2017-Ukrainian.pdf> (дата звернення: 29.11.2019).

14. Гриценко К.Г. Нечітко-множинний метод оцінки рівня ризику шахрайства банківського персоналу. *Приазовський економічний вісник*. 2019. № 3 (14). С. 451–456. URL: <http://pev.kpu.zp.ua/vypusk-14> (дата звернення: 29.11.2019).

15. Гриценко К.Г. Аналіз методів виявлення шахрайств у банках, що здійснюються персоналом банку. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 34. С. 333–337. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/34-2019> (дата звернення: 29.11.2019).

16. Гутцайт Е.М. Аудит: концепция, проблемы, эффективность, стандарты. Москва: ЭЛИТ 2000; ЮНИТИ ДАНА. 2002.

REFERENCES:

1. 2018 Report to the nations on occupational fraud and abuse, Association of Certified Fraud Examiners (ACFE). Available at: <https://s3-us-west-2.amazonaws.com/acfepublic/2018-report-to-the-nations.pdf> (accessed 29 November 2019).
2. Sprytnist ruk: top-skhemy shakhraistva v bankakh [Dexterity of the hands: top schemes of bank fraud]. *Financial club*. Available at: <https://finclub.net/ua/priama-mova/sprytnist-ruk-topskhemy-shakhraistva-v-bankakh.html> (accessed 29 November 2019).
3. Usach B. F., Markevych M. A. (2010) Vyiavlennia faktiv shakhraistva u konteksti audytu finansovykh zvitiv bankiv [Detecting fraud in the context of auditing banks' financial statements]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriiia "Ekonomichni nauky"*, no. 3 (53), pp. 253-255.
4. Bolhar T. M. (2013) Udoskonalennia monitorynhu bankivskoho kredytnoho protsesu [Improvement the monitoring of the banking credit process]. *Akademichnyi ohliad*, no. 2 (39), pp. 36–42.
5. Rats O. M. (2016) Doslidzhennia osoblyvostei orhanizatsii frod-monitorynhu v systemi upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu banku [Investigation of peculiarities of organization of fraud-monitoring in the system of management of economic security of the bank]. *Komunalne hospodarstvo mist*, issue 127. pp. 33-37.
6. Yarovenko H. M. (2018) Rozrobka informatsiinoi modeli vyavlennia oznak shakhraistva u bankakh [Development of the information model for detection

fraud signs in the banks]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 14, pp. 23–28.

7. Movchan O., Volska M. Shakhraistvo, yak odyn z naibilshykh ryzykiv, abo yak ne progavyty holovnu problemu pid chas provedennia vnutrishnoho audytu [Fraud as one of the biggest risks, or how not to miss the main issue during an internal audit]. Available at: <https://www.iaa.org.ua/wp-content/uploads/2017/04/Fraud-as-one-of-biggest-rist.pdf> (accessed 29 November 2019).

8. Christie L. Comunale, Rebecca L. Rosner, Thomas R. Sexton (2010) The auditor's assessment of fraud risk: a fuzzy logic approach. *Journal of forensic & investigative accounting*, vol. 2, issue 3, special issue. P. 95–140.

9. Krambia-Kapardis M. (2002) A fraud detection model: a must for auditors. *Journal of financial regulation and compliance*, vol. 10, no. 3, pp. 266–278. DOI: 10.1108/13581980210810256.

10. Kryklii O. A., Pavlenko L. D. (2019) Vnutrishnii audyt yak preventyvna skladova v systemi kiberbezpeky banku [Internal audit as a preventive component in the bank's cybersecurity system]. *Accounting and finance*, no. 2 (84), pp. 124–133.

11. Standard ISO/IEC 27001:2013. Available at: <https://intercert.com.ua/articles/posts/292-standart-iso-iec-27001-2013> (accessed 29 November 2019).

12. Monique Magalhaes. Cybersecurity assessments and audits: everything you need to know. Available at: <http://techgenix.com/cybersecurity-assessments-and-audits> (accessed 29 November 2019).

13. Mizhnarodni standarty profesiinoi praktyky vnutrishnoho audytu [International standards for the professional practice of internal auditing]. Available at: <https://na.theiaa.org/translations/PublicDocuments/IPPF-Standards-2017-Ukrainian.pdf> (accessed 29 November 2019).

14. Gritsenko K. H. (2019) Nechitko-mnozhynnyi metod otsinky rivnia ryzyku shakhraistva bankivskoho personalu [Fuzzy method of fraud assessment of bank personnel]. *Pryazovskiy ekonomichnyi visnyk*, no. 3 (14), pp. 451–456. Available at: <http://pev.kpu.zp.ua/vypusk-14> (accessed 29 November 2019).

15. Gritsenko K. H. (2019) Analiz metodiv vyjavlenia shakhraistv u bankakh, shcho zdiisniuiutsia personalom banku [Analysis of methods of fraud detection of bank personnel]. *Infrastruktura rynku*, issue 34, pp. 333–337. Available at: <http://www.market-infr.od.ua/uk/34-2019> (accessed 29 November 2019).

16. Guttsayt E.M. (2002) *Audit: kontseptsiya, problemy, effektivnost', standarty* [Audit: concept, problems, efficiency, standards]. Moscow: ELIT; UNITY DANA. (in Russian)

Gritsenko Konstantin Candidate of Technical Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Economic Cybernetics
Sumy State University**RESEARCH ON THE FEATURES OF INDEPENDENT AUDIT
TO PREVENT FRAUD OF BANKING PERSONNEL**

The purpose of the article. The purpose of the article is to investigate the features of an independent audit to prevent fraud of banking personnel. The main tasks that should contribute to the achievement of this goal are: consideration of modern methods of assessing the state of cyber security of the bank, consideration of the features of detection of fraud personnel in banks, justification of the need for external audit to prevent fraud of banking personnel.

Methodology. In this study, we have used systematization and comparative analysis. Gap analysis and risk assessment are used to assess the state of bank's cybersecurity. This creates conditions for using a risk-oriented approach when building an audit plan. The mathematical apparatus (neural networks, Bayesian networks, genetic algorithms, text mining) used in the economic-mathematical methods to identify fraudulent financial statements in the banking sector also was considered.

Results. It is shown that the internal cybersecurity audit of the bank should reveal the degree of compliance of the bank with the requirements of ISO/IEC 27001 "Information Security Management", as well as the basic level of cybersecurity for further improvement of the bank's cybersecurity system. It is shown that it is extremely difficult for the internal audit service of the bank to ensure full independence in actions and impartiality in judgments therefore external audit of the bank by independent experts is of importance. In the course of external audit, it is advisable to evaluate the effectiveness of the bank's cybersecurity system, in particular in the direction of reducing the risk of bank personnel fraud. It is revealed that an integral part of the system of independent auditing for the prevention of bank fraud is to assess the risk of fraud of banking personnel in the areas of misappropriation of assets and fraudulent financial statements. It is shown that, based on personnel' fraud risk indicators, an independent audit system can assess the risk of fraud by banking personnel and identify the main areas that are most conducive to fraud. Hybrid methods that use the strengths of different economic-mathematical approaches are best for identifying bank personnel fraud.

Practical implications. The author believes that timely conduct of external audit activities using the proposed approaches (gap analysis, risk assessment, fraud monitoring system and risk-oriented approach when building an audit plan) will reduce fraud and increase the responsibility of bank personnel.

Value/originality. The world's largest financial losses have been caused by fraud of personnel: fraudulent financial statements, corruption and misappropriation of assets. In our work, we considered a very significant issue of prevention of bank personnel' frauds. Independent audit is an important element of counteracting fraud of bank personnel. Unfortunately, there is currently no researches on the features of independent audit to prevent fraud of banking personnel. We have analyzed main features of independent audit to prevent fraud of banking personnel and have proposed ways to improve it.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Стригуль Л.С., Антоненко Я.С. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЩОДО РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ІНВЕСТИЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА.....	3

РОЗДІЛ 2. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Бобровник В.М., Коляда О.В. ОСНОВНІ ІНТЕРЕСИ США У КРАЇНАХ «ТРЕТЬОГО СВІТУ»	11
Брензович К.С., Ісак З.І. НОВІ ІНДУСТРІАЛЬНІ КРАЇНИ «ТРЕТЬОЇ ХВИЛІ» У ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	18
Городнича К.В., Коляда О.В. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ.....	25
Давидюк Л.П., Кліщук Ю.О. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	31
Давидюк Л.П., Шкварко А.О. МОЛОДІЖНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ПРОГРЕСИВНА СИЛА РОЗВИТКУ КРАЇНИ.....	37
Єрмоленко О.А., Лисьонкова Н.М., Шумбар А.С. СУТНІСТЬ КРИПТОВАЛЮТ І ПЕРСПЕКТИВИ ЇХНЬОГО РОЗВИТКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	43
Кібук Т.М. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ.....	51
Кліпкова О.І., Цебенко О.О. АНАЛІТИЧНИЙ МОНІТОРИНГ СТАНУ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ.....	56
Колобердянко І.І., Рєпка К.Р. ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА СФЕРА ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	65
Нікітіна А.В., Чефранова К.Р., Манукян М.Е. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ).....	72
Руда М.В., Чиркова Ю.Л., Малиновська Ю.Б. РОЛЬ ДЕРЖАВИ В ПІДТРИМЦІ ЕКСПОРТУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ФОРМУВАННІ ЕКСПОРТНОГО БРЕНДУ УКРАЇНИ НА РИНКАХ ЄС.....	78
Сатушева К.В. КООПЕРАЦІЯ ТА КООРДИНАЦІЯ ЯК РУШІЙНІ СИЛИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ.....	88
Ситников М.М., Мелешченко А.І. РЕГІОНАЛЬНИЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ В РАКУРСІ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС.....	93
Солодковська Г.В., Онопрієнко В.В. ПЕРСПЕКТИВИ І ПРІОРИТЕТИ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ЄС.....	101
Fedun Igor, Kudyenko Liudmyla INTANGIBLE DETERMINANTS OF COMPETITIVENESS AMONG COUNTRIES DURING POST-INDUSTRIAL AGE: THE THEORETICAL ASPECT.....	111
Чернова О.В., Когун Н.А., Фісюк Е.В. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ФРАНЦІЇ.....	117
Чернова О.В., Фісюк Е.В., Когун Н.А. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КИТАЮ.....	126

РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Пакуліна Г.С. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ РЕГІОНАЛЬНОГО СОЦІАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ НА ОСНОВІ КОНЦЕПЦІЇ КОНТРОЛІНГУ.....	133
Поліщук Н.О., Сакун Л.М., Буряк Є.В. ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК СКЛАДОВА ІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	142

Соколова Ю.О., Пасічник К.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ НА ЗАСАДАХ МАРКЕТИНГУ.....	150
Frasyniuk Tatyana INFLUENCE OF MARITIME ADMINISTRATION ON THE DEVELOPMENT OF THE LNG MARKET.....	159
РОЗДІЛ 4. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ	
Аверкина М.Ф., Сидорчук Л.В. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У БІЗНЕСІ: ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРЕШКОДИ У ВПРОВАДЖЕННІ.....	164
Берегова Т.А. ВПЛИВ РИЗИКІВ НА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ВІТЧИЗНЯНИХ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	169
Берницька Д.І. ДІАГНОСТИКА КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА МОЛОКОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ.....	179
Боднар О.А., Костенко Т.А., Підшивалова О.Є. ПРОГНОЗУВАННЯ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ЗЕЛЕНОЯРСЬКЕ» МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	185
Виклюк М.І., Петлін І.В., Хемій Х.І. РОЛЬ МОТИВАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ.....	191
Vlasiuk Yelizaveta ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION IN ORGANIZATIONS.....	198
Говорун І.В., Макарова В.В. НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВА.....	204
Гулик Т.В., Бодня Д.А. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	210
Джур О.Є., Михайліченко М.А. РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ФОРМ ПІДПРИЄМСТВ КОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	216
Джур О.Є., Становихіна М.Г. МАРКЕТИНГ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	226
Дуга В.О. ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГУ АГРОТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ.....	235
Жадан Т.А., Мельнь О.В., Якименко-Терещенко Н.В. БАНКРУТСТВО ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВНІ РИЗИК-ФАКТОРИ ЙОГО ВИНИКНЕННЯ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ.....	243
Іванюта В.Ф., Іванюта П.В. КРИТЕРІЇ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ ЩОДО ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВ ХЛІБОЗАГОТІВЛІ).....	252
Каут О.В., Шпортько А.Ю., Бігун О.О. УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	259
Коленда Н.В. МОТИВАЦІЙНА БЕЗПЕКА: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	265
Копилюк О.І., Руцишин Н.М., Руцишин М.О. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ.....	270
Корчинська О.О., Карковська В.Я. ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	277
Криворучко Н.В., Нікітенко С.В. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПОБУДОВИ ГНУЧКОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СЕРТИФІКАЦІЄЮ ПРОДУКЦІЇ.....	283
Кухар Б.В., Малафєєв Т.Р. КЛІЄНТООРІЄНТОВАНА СТРАТЕГІЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ КОМПЛЕКСУ МАРКЕТИНГУ У БАНКУ.....	290
Кучер М.М., Рябовол І.С. ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ: ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ.....	298

Кушнір Т.М. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КОНЦЕПЦІЙ МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ НА РИНКУ ТОВАРІВ ПРОМИСЛОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ.....	304
Леміш К.М., Черемісіна Т.В., Шемендюк Н.С. ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГ У ТУРИСТИЧНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ	310
Lukash Svitlana, Falana Taoreed Debo MANAGEMENT AND ADMINISTRATION OF GOODS PROMOTION IN THE ORGANIZATION.....	315
Ляхович Л.А. ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ РИЗИКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЇ	321
Мартусенко І.В., Шкварук Д.Г. МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	328
Матковський П.Є., Сас Л.С. МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЇХ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОНОВЛЕННЯ.....	335
Мохонько Г.А., Менько Ю.І. УПРАВЛІННЯ ЗАКУПІВЕЛЬНОЮ ЛОГІСТИКОЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЦЕЛЮЛОЗНО-ПАПЕРОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ.....	341
Мулик Т.О., Шаргало Н.В. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ.....	349
Новаківський І.І., Злидник Ю.О. АНАЛІЗ ПЕРСПЕКТИВ ЗАСТОСУВАННЯ SCRUM-МЕТОДУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	357
Павлішина Н.М. РЕКЛАМНИЙ ТЕКСТ: МІСЦЕ В РЕКЛАМНІЙ КОМУНІКАЦІЇ ТА СТРУКТУРА.....	363
Пеняк Ю.С., Скурат А.І. УПРАВЛІННЯ ВІТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА НА ЗАСАДАХ КОНТРОЛІНГУ.....	371
Продіус О.І., Коротич І.С. УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ВІТЧИЗНЯНОМУ РИНКУ.....	378
Продіус О.І., Цибулько А.О. ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	385
Семенова Т.В., Кошева Г.В. ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АУТСОРСИНГУ ТРАНСПОРТНИХ ФУНКЦІЙ.....	391
Сидорченко Т.Ф., Бережна О.О. ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ.....	397
Stepanenko Yuliia IMPROVING THE PERSONNEL MANAGEMENT SYSTEM IN ORGANIZATIONS.....	405
Ткачук Г.О. ВПЛИВ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ РІЗНИХ РІВНІВ ТА ПРИРОДИ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	410
Товт Т.Й., Пірчак О.І. ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	416
Холодницька А.В., Петрова О.Ю., Пискун О.М. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА.....	422
Христенко О.В., Федій А.А. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ВІТЧИЗНЯНИХ БАНКІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	429
Христофорова О.М., Бабенко В.І., Левицька К.В. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	436
Шацька З.Я. ГЛОБАЛЬНО ІНТЕГРОВАНІ ПІДПРИЄМНИЦЬКІ СТРУКТУРИ: ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	442
Шостак Л.В., Шепелюк Н.П. ОСОБЛИВОСТІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	447

Шпортько Г.Ю., Каут О.В., Шатковський О.В. ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ЕКСПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	454
Шульженко І.В., Борисенко Ю.В., Алейнікова В.В. РОЛЬ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ У МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	464
Шульженко І.В., Павленко В.В., Блажко Р.І. РОЛЬ МОТИВАЦІЇ ПІД ЧАС РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ.....	469
Яскал О.О., Яновський М.М. СУЧАСНІ ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ СКЛАДУ ТА ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ ОБОРОТНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	475
РОЗДІЛ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА	
Danyleychuk Ruslan SOLUTION OF ECONOMIC PROBLEMS OF THE REGION AS THE MAIN ACTIVITY OF LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES.....	481
Мельник М.І., Лещух І.В. СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНІ	486
РОЗДІЛ 6. ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
Вороніна В.Л., Вотінова О.С., Стрельнік С.В. ПІДХОДИ ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ПЕРЕРОБКИ ТА УТИЛІЗАЦІЇ ВІДХОДІВ.....	494
Мороз О.В., Бондаренко А.О., Постіл А.О. ВПЛИВ ДЕРЖАВИ НА ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У КОНТЕКСТІ ЕКОЛОГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ.....	500
РОЗДІЛ 7. ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА	
Дунська А.Р., Слюсаренко Ю.Ю. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ МІЖНАРОДНИХ КОНСАЛТИНГОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	507
Кербікова А.С., Письменна О.О., Ткаченко Н.І. АНАЛІЗ ПРИРОДНОГО ВІДТВОРЕННЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	515
Наумко Ю.С., Самойленко Т.Г. РОЗВИТОК СПОРТИВНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В РЕГІОНІ.....	523
Сазонова Т.О., Келемеш Л.В. СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ СУЧАСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	530
Чернявська Є.І., Маслош О.В., Заїка Н.С. КРОКИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ	539
РОЗДІЛ 8. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ	
Брежнєва-Єрмоленко О.В., Сириця С.О., Пересипкіна Я.К. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РИЗИКІВ ДОХОДІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ	546
Виклюк М.І., Горак Б.Б., Шведа О.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ КЛІЄНТІВ У АТ «КРЕДОБАНК».....	552
Гаркуша Ю.О., Руснак О.О. БАНКІВСЬКИЙ КРЕДИТ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	560
Жаворонок А.В., Федішин М.П., Ковальчук Н.В. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ НЕТРАДИЦІЙНИХ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ	566
Кміть В.М., Лазунда А.В. ПЕРСПЕКТИВИ І НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ.....	575
Коваленко В.В., Грушицька А.І. СИСТЕМА РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В БАНКАХ.....	584
Костюк В.А., Владика Ю.П., Шафарчук Л.С. РОЗВИТОК КРЕДИТНИХ СПІЛОК В УКРАЇНІ.....	592

Костюк В.А., Усик К.В. РОЗВИТОК ДОВГОСТРОКОВОГО КРЕДИТУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	599
Кузів О.А. ЦІНОУТВОРЕННЯ НА БАНКІВСЬКІ КРЕДИТНІ ПРОДУКТИ.....	606
Ляхова О.О., Урванцева С.В. РОЗВИТОК РИНКУ ЛІЗИНГОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	613
Міщенко Д.А., Сіліна І.С., Колесник Д.С. АНАЛІЗ ВИТРАТ НА ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЇХ ЗМЕНШЕННЯ.....	621
Москаленко В.А., Кузьменко С.Л. ІНСТРУМЕНТИ ПРОСУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ.....	626
Пасічник І.В., Курочкін С.А. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	631
Пасічник І.В., Лозовий С.В., В'язовий С.М. НОВІТНІ ФОРМИ БЕЗГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ У КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКІВ.....	637
Похилько С.В., Миргородська В.С. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ УКРАЇНИ І НАПРЯМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ З УРАХУВАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ КРАЇН ЄС.....	643
Сердюков К.Г., Гриценко С.П. ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ.....	652
Тимошенко С.І., Малафєєв Т.Р. ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКА ХЕРСТА ЯК МЕТОДУ ПРОГНОЗУВАННЯ ВИКОНАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ НОРМАТИВІВ ТА ОЦІНКИ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	658
Тохтамиш Т.О., Буканова О.С. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ В БАНКУ.....	665
Фурсова В.А., Карацева Н.З., Миргород Т.В. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ БАНКУ.....	672
Юдіна С.В., Іванов К.Г., Руденко Н.О. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	678
РОЗДІЛ 9. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ	
Будько О.В., Саранча К.С. ПРОБЛЕМИ НАРАХУВАННЯ, СПЛАТИ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ.....	685
Воронко О.С., Коромець В.В., Щепан І.З. ОБЛІКОВО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ.....	691
Воронко Р.М., Хрищук Я.Е., Гатиліак Ю.О. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ВИТРАТ НА ОПЛАТУ ПРАЦІ ТА РОЗРАХУНКІВ ІЗ ПЕРСОНАЛОМ.....	697
Гриценко К.Г. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТУ ДЛЯ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ШАХРАЙСТВА БАНКІВСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ.....	704
Дідур С.В., Циган Р.М., Гребінна Е.Ю. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ.....	710
Дугар Т.Є. СУЧАСНІ ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБОРОТУ.....	718
Зінченко О.В., Дідик Я.В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ЇХ РОЛЬ ЗА СУЧАСНИХ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	725
Макарова Г.С., Левченко І.В. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ, ОБЧИСЛЕННЯ ТА НАРАХУВАННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ.....	732
Мулик Я.І. ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА У ПРОЦЕСІ АУДИТУ БАЛАНСУ (ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН).....	739

Плікус І.Й., Ганус І.С., Гордєєва А.В. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МСФЗ 9 «ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ» В СИСТЕМУ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ.....	749
Радеєва О.Г., Гнідкова А.В. ГАРМОНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ.....	758
Rozit Tatiana, Travkina Karyna FOREIGN AND UKRAINIAN EXPERIENCE OF EMPLOYEE MOTIVATION ACCOUNTING.....	765
Савченко А.М., Поляков В.М. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО АУДИТУ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	769
Скрипник С.В. КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЧОГО ВІДТВОРЕННЯ	775
Сьомченко В.В., Романова А.С. АНАЛІЗ ТА ОБЛІК ВИТРАТ НА ПРИРОДООХОРОННУ ДІЯЛЬНІСТЬ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ СЕКТОРІ.....	783
Шепель І.В. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ВИТРАТ НА МОБІЛЬНИЙ ЗВ'ЯЗОК У ПІДПРИЄМСТВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ.....	789
Шматова В.О., Якименко-Терещенко Н.В. ВПЛИВ ЗМІН ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА НА ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ ЗА МСФЗ.....	794
 РОЗДІЛ 10. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ	
Аверкина М.Ф., Приступа М.Б. ЕКСПЕРТНІ СИСТЕМИ В АВТОМАТИЗОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ.....	801

CONTENTS

SECTION 1. ECONOMIC THEORY AND HISTORY OF ECONOMIC THOUGHT

Strygul Larysa, Antonenko Yana

DIRECTION OF IMPROVEMENT OF FINANCIAL STATEMENTS
ON DISCLOSURE OF INVESTMENT ACTIVITIES OF THE ENTERPRISE.....3

SECTION 2. WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

Bobrovnik Viktoria, Kolyada Olena

MAIN INTERESTS OF THE USA IN "THIRD WORLD" COUNTRIES.....11

Brenzovych Kateryna, Isak Zlata

THE NEWLY INDUSTRIALIZED COUNTRIES OF THE "THIRD WAVE" IN GLOBAL ECONOMY.....18

Gorodnycha Kateryna, Kolyada Olena

PRIORITY AREAS OF DEVELOPMENT OF FOREIGN TRADE IN UKRAINE.....25

Davidyuk Lyudmila, Kliscshuk Yulia

DEVELOPMENT TRENDS OF INTERNATIONAL BUSINESS IN UKRAINE.....31

Davidyuk Ludmila, Shkvarko Alina

YOUTH ENTREPRENEURSHIP AS A PROGRESSIVE FORCE OF STATE DEVELOPMENT.....37

Yermolenko Oleksii, Lysonkova Nataliia, Shumbar Anastasiia

THE ESSENCE OF CRYPTOCURRENCIES AND PROSPECTS
FOR THEIR DEVELOPMENT UNDER MODERN CONDITIONS.....43

Kibuk Tetyana

ANALYSIS OF CURRENT TRENDS OF EUROPEAN INTEGRATION OF UKRAINE.....51

Klipkova Oksana, Tsebenko Oleh

ANALYTICAL MONITORING OF THE STATE OF EXPORT POTENTIAL OF UKRAINE.....56

Koloberdianko Ivan, Rieпка Kateryna

INVESTMENT-INNOVATIVE SPHERE OF UKRAINE'S ACTIVITIES IN GLOBALIZATION.....65

Nikitina Alina, Chefranova Ekaterina, Manukyan Margarita

WAYS TO INCREASE THE LEVEL OF INVESTMENT ACTIVITY IN UKRAINE
(BY THE CASE OF THE PHARMACEUTICAL SECTOR).....72

Ruda Mariana, Chyrkova Yuliya, Malinovska Yuliya

THE ROLE OF THE STATE IN SUPPORTING OF DOMESTIC PRODUCTS EXPORT
AND FORMING THE EXPORT BRAND OF UKRAINE ON THE EU MARKETS.....78

Satusheva Karina

COOPERATION AND COORDINATION AS THE DRIVING FORCE OF INTERNATIONAL BUSINESS....88

Sytnykov Mykola, Meleshchenko Anatolii

REGIONAL SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE
FROM THE PERSPECTIVE OF EU INNOVATION POLICY.....93

Solodkovska Ganna, Onoprienko Viktoriya

PROSPECTS AND PRIORITIES OF UKRAINE-EU TRADE-ECONOMIC COOPERATION.....101

Fedun Igor, Kudyrko Liudmyla

INTANGIBLE DETERMINANTS OF COMPETITIVENESS BETWEEN COUNTRIES
DURING POST-INDUSTRIAL AGE: THE THEORETICAL ASPECT.....111

Chernova Olga, Kogun Nadia, Fisyuk Elina

PRIORITY AREAS OF FRANCE ECONOMIC DEVELOPMENT.....117

Chernova Olga, Fisyuk Elina, Kogun Nadia

PRIORITY AREAS OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF CHINA.....126

SECTION 3. ECONOMY AND OPERATION OF NATIONAL ECONOMY

Pakulina Hanna

IMPROVEMENT OF PERSONNEL MANAGEMENT OF THE REGIONAL SOCIAL COMPLEX
ON THE BASIS OF THE CONCEPT OF CONTROLLING.....133

Polishchuk Nataliia, Sakun Lesia, Buriak Ievhen

THE FORMATION OF THE CONCEPT OF AGRICULTURAL PRODUCTION AS A COMPONENT
OF THE SYSTEM OF RURAL TERRITORIES INTEGRATION DEVELOPMENT.....142

Sokolova Yuliya, Pasichnyk Kristina

IMPROVEMENT OF ACTIVITY OF STATE MEDICAL INSTITUTION ON THE BASIS OF MARKETING...150

Frasyniuk Tatyana

INFLUENCE OF MARITIME ADMINISTRATION ON THE DEVELOPMENT OF THE LNG MARKET.....159

SECTION 4. ECONOMY AND ENTERPRISE MANAGEMENT

Averkyna Maryna, Sydorchuk Liubov ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN BUSINESS.....	164
Beregova Tatyana IMPACT OF RISKS ON FORMING THE MANAGEMENT STRATEGY OF FINANCIAL-ECONOMIC SECURITY OF DOMESTIC MEAT-PROCESSING ENTERPRISES.....	169
Bernytska Daria DIAGNOSIS OF THE COMPETITIVE ADVANTAGES OF THE DAIRY INDUSTRY.....	179
Bodnar Elena, Kostenko Tatiana, Podshivalova Elena BANKRUPTCY PREDICTION OF AGRICULTURAL ENTERPRISE ON THE EXAMPLE OF LIMITED LIABILITY COMPANY “ZELENOYARSKOYE” IN MYKOLAIV REGION.....	185
Vykliuk Mariana, Petlin Irina, Chemiy Christine THE ROLE OF MOTIVATION MECHANISM IN INCREASING THE EFFICIENCY OF ENTERPRISE FUNCTIONING.....	191
Vlasiuk Yelizaveta ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION IN ORGANIZATIONS.....	198
Govorun Igor, Makarova Victoria DIRECTIONS FOR FORMATION OF A POSITIVE IMAGE OF ENTERPRISE.....	204
Gulik Tatiana, Bodnia Dmytro FEATURES OF CAPITAL MANAGEMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISE UNDER THE MODERN ENTERPRISE.....	210
Dzhur Olha, Mykhaylychenko Margarita DEVELOPMENT OF THE ORGANIZATION AND LEGAL FORMS OF THE SPACE INDUSTRY ENTERPRISES.....	216
Dzhur Olha, Stanovikhina Marina MARKETING OF TELECOMMUNICATION SERVICES IN UKRAINE.....	226
Duha Viktoriia FEATURES OF MARKETING OF AN AGROTOURIST PRODUCT.....	235
Zhadan Tetiana, Melen Olena, Yakimenko-Tereschenko Nataliia BANKRUPTCY OF THE ENTERPRISE: THE ESSENCE OF THE CONCEPT AND THE MAIN RISK FACTORS OF ITS ARISING IN THE HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS.....	243
Ivanyuta Vasyl, Ivanyuta Pavlo OPTIMIZATION CRITERIA FOR MAKING STRATEGIC DECISION ON PRODUCTION GOODS (EXAMPLE OF THE BREEDING ENTERPRISES).....	252
Kaut Olha, Shportko Anna, Begun Alexander INFORMATION SUPPLY MANAGEMENT ENTERPRISE.....	259
Kolenda Nataliia MOTIVATION SECURITY: THEORETICAL ASPECT.....	265
Kopylyuk Oksana, Rushchyshyn Nadiya, Rushchyshyn Mariia FINANCIAL RESOURCE MANAGEMENT AS AN INTEGRATED ENVIRONMENTAL PROTECTION OF ENTERPRISES.....	270
Korchynska Oleksandra, Karkovska Veronika FORMATION AND MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE'S ADMINISTRATIVE ACTIVITIES.....	277
Kryvoruchko Natalya, Nikitenko Stanislav METHODOLOGICAL BASES OF CONSTRUCTION A FLEXIBLE PRODUCT CERTIFICATION MANAGEMENT SYSTEM.....	283
Kukhar Bohdan, Malafeyev Timur CUSTOMER-ORIENTED STRATEGY AS AN ELEMENT OF THE MARKETING COMPLEX IN THE BANK.....	290
Kucher Marharyta, Ryabovol Ivan MANAGEMENT EFFICIENCY INDICATORS: ORGANIZATIONAL ASPECTS.....	298
Kushnir Taras PECULIARITIES OF APPLICATION OF MARKETING MANAGEMENT CONCEPTS IN THE MARKET OF INDUSTRIAL GOODS IN UKRAINE.....	304
Lemish Kateryna, Cheremisina Tetiana, Shemendyuk Nataliya INTERNET-MARKETING IN THE TOURIST ORGANIZATION.....	310
Lukash Svitlana, Falana Taoreed Debo MANAGEMENT AND ADMINISTRATION OF GOODS PROMOTION IN THE ORGANIZATION.....	315

Liakhovych Larysa CAUSES OF RISK FORMATION OF INNOVATIVE ACTIVITY IN A COMPANY.....	321
Martusenko Irina, Shkvaruk Dina MECHANISM FOR ENTREPRENEURSHIP POLICY ENTERPRISE.....	328
Matkovskiy Petro, Sas Ljudmyla MODERNIZATION OF INSTITUTIONAL SUPPORT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF THEIR TECHNICAL AND TECHNOLOGICAL UPDATE.....	335
Mokhonko Hanna, Menko Yuliia MANAGEMENT OF PURCHASING LOGISTICS AT THE ENTERPRISES OF THE PULP AND PAPER INDUSTRY OF UKRAINE.....	341
Mulyk Tatiana, Sharhalo Nataliia METHODICAL APPROACHES TO PRODUCT QUALITY ANALYSIS.....	349
Novakivskiy Ihor, Zlydnyk Yuliia ANALYSIS OF THE PROSPECTS OF SCRUM METHOD APPLICATION FOR SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES IN UKRAINE.....	357
Pavlishina Nina ADVERTISING TEXT: PLACE IN ADVERTISING COMMUNICATION AND STRUCTURE.....	363
Peniak Yuliia, Skurat Anastasia ENTERPRISE COST MANAGEMENT ON CONTROLLING.....	371
Prodius Oksana, Korotich Iryna COMPETITIVENESS MANAGEMENT OF THE TRANSPORT COMPANY IN THE DOMESTIC MARKET.....	378
Prodius Oksana, Tsibulko Andrey INTENSIFICATION OF INNOVATIVE ACTIVITIES AS AN IMPORTANT CONSTITUENT OF IMPROVEMENT OF ECONOMIC SECURITY OF THE ENTERPRISE.....	385
Semenova Tetyana, Kosheva Halyna JUSTIFICATION OF THE PURPOSE OF USING THE OUTSOURCING OF TRANSPORT FUNCTIONS.....	391
Sydorchenko Tetyana, Berezhna Oleksandra INCREASING LABOR PRODUCTIVITY IN RETAIL TRADE COMPANIES.....	397
Stepanenko Yuliia IMPROVING THE PERSONNEL MANAGEMENT SYSTEM IN ORGANIZATIONS.....	405
Tkachuk Haluna INFLUENCE OF TRANSFORMATION PROCESSES OF DIFFERENT LEVELS AND NATURE ON THE ECONOMIC SECURITY OF THE ENTERPRISE.....	410
Tovt Tetyana, Pirchak Elena FORMATION OF A POSITIVE IMAGE OF AN EDUCATIONAL INSTITUTION IN THE CONDITIONS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT.....	416
Kholodnytska Alla, Petrova Oksana, Pyskun Olga MODERN TRENDS OF IMPROVEMENT OF LABOR ORGANIZATION AT FORESTRY ENTERPRISES.....	422
Khrystenko Olena, Fedii Anastasiia MANAGEMENT OF DOMESTIC BANK INNOVATION ACTIVITIES: PROBLEMS AND PROSPECTS.....	429
Khristoforova Olena, Babenko Viktoriia, Levytska Karyna IMPROVEMENT OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF MANAGING THE EFFICIENCY OF THE ENTERPRISE'S ACTIVITIES.....	436
Shatska Zorina GLOBALLY INTEGRATED BUSINESS STRUCTURES: FUNCTIONING EXPERIENCE AND DEVELOPMENT PROSPECTS	442
Shostak Ludmila, Shepelyuk Nataliya FEATURES OF CORPORATE GOVERNANCE.....	447
Shportko Hanna, Kaut Olha, Shatkovskiy Oleksii FORMATION OF MARKETING STRATEGY FOR EXPORT ACTIVITY OF ENTERPRISE.....	454
Shulzhenko Iryna, Borisenko Yulia, Aleinikova Victoria ROLE OF CORPORATE CULTURE IN MOTIVATION OF PERSONNEL OF THE ORGANIZATION.....	464
Shulzhenko Iryna, Pavlenko Vitaliy, Blazhko Roman MOTIVATION ROLE IN THE IMPLEMENTATION OF MANAGEMENT DECISIONS IN THE ORGANIZATION.....	469
Yaskal Oksana, Yanovskiy Mykhailo MODERN WAYS OF OPTIMIZATION AND SOURCES OF FORMATION WORKING CAPITAL ENTERPRISE'S.....	475

SECTION 5. DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE POTENTIAL AND REGIONAL ECONOMY

Danyleychuk Ruslan

LOCAL RESOURCES MANAGEMENT UNDER CONDITIONS OF DECENTRALIZATION..... **481**

Melnyk Mariana, Leshchukh Iryna

STRUCTURAL FEATURES OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES IN THE REGION..... **486**

SECTION 6. ECONOMY OF NATURAL RESOURCES MANAGEMENT AND ENVIRONMENT PROTECTION

Voronina Viktoriia, Votnova Aleksandra, Strelnik Sergii

APPROACHES TO TREATMENT OF WASTE PROCESSING AND DISPOSAL..... **494**

Moroz Olena, Bondarenko Anastasiia, Postil Anton

INFLUENCE OF THE STATE ON THE FORMATION OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN THE CONTEXT OF ECOLOGICAL MARKETING..... **500**

SECTION 7. DEMOGRAPHY, LABOR ECONOMY, SOCIAL ECONOMY AND POLITICS

Dunska Alla, Sliusarenko Yuliia

HUMAN RESOURCES MANAGEMENT IN THE INTERNATIONAL CONSULTING ENTERPRISES..... **507**

Kerbikova Alla, Pysmenna Oleksandra, Tkachenko Natalia

THE ANALYSIS OF NATURAL REPRODUCTION OF THE POPULATION IN UKRAINE..... **515**

Naumko Yuliia, Samoilenko Tatiana

DEVELOPMENT OF SPORT INFRASTRUCTURE AS ACTIVE INSTRUMENT FOR IMPLEMENTATION OF SOCIAL POLICY IN THE REGION..... **523**

Sazonova Tetiana, Kelemesh Lyubov

SYSTEMATIC APPROACH TO PERSONNEL MANAGEMENT OF A MODERN ORGANIZATION..... **530**

Cherniavs'ka Eugenia, Maslosh Olha, Zaika Nikita

STEPS OF DEVELOPMENT OF THE WORK MOTIVATION SYSTEM..... **539**

SECTION 8. MONEY, FINANCES AND CREDIT

Brezhnyeva-Yermolenko Olha, Siritsya Serhiy, Peresyphkina Yana

THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS OF STATE BUDGET INCOME RISKS..... **546**

Vykliuk Mariana, Gorak Bogdana, Swede Alexander

EFFICIENCY OF DISTANCE SERVICE OF CLIENTS AT THE KREDOBANK..... **552**

Harkusha Yuliya, Rusnak Oleh

BANK CREDIT IS IN DEVELOPMENT OF SMALL AND MIDDLE BUSINESS IN UKRAINE..... **560**

Zhavoronok Artur, Fedyshyn Maiia, Kovalchuk Natalia

THEORETICAL PROVISIONS OF THE MARKET OF NON-TRADITIONAL BANKING SERVICES..... **566**

Kmit' Vira, Lazunda Anna

PROSPECTS AND DIRECTIONS OF IMPROVEMENT OF TAXATION OF THE INCOME OF NATURAL PERSONS WITH THE USE OF FOREIGN EXPERIENCE..... **575**

Kovalenko Victoria, Hrushytska Alina

RISK-MANAGEMENT SYSTEM OF CREDIT-INVESTMENT ACTIVITIES IN BANKS..... **584**

Kostiuk Viktoriya, Vladyka Julia, Shafarchuk Liudmyla

DEVELOPMENT OF CREDIT UNIONS IN UKRAINE..... **592**

Kostiuk Victoria, Usyk Kateryna

THE DEVELOPMENT OF LONG-TERM LENDING OF AGRICULTURAL ENTERPRISES OF UKRAINE..... **599**

Kuziv Olena

PRICING ON BANKING CREDIT PRODUCTS..... **606**

Liakhova Olena, Urvantseva Svitlana

THE UKRAINIAN LEASING SERVICES MARKET DEVELOPMENT..... **613**

Mishchenko Dmitry, Silina Iryna, Kolesnik Darya

ANALYSIS OF COSTS FOR SERVICING PUBLIC DEBT AND PROPOSALS FOR THEIR REDUCTION..... **621**

Moskalenko Valentina, Kuzmenko Sergey

INSTRUMENTS OF PROMOTION OF BANKING SERVICES..... **626**

Pasichnyk Iryna, Kurochkin Serhii

FINANCIAL SECURITY OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE UNDER TODAY..... **631**

Pasichnyk Iryna, Lozovyi Serhii, Viazovyi Serhii THE LATEST FORMS OF NON-CASH PAYMENTS IN CONTEXT OF IMPROVING COMPETITIVENESS OF BANKS.....	637
Pokhylko Svitlana, Myrhorodska Viktoriia ANALYSIS OF THE PERFORMANCE OF UKRAINIAN NON-GOVERNMENTAL PENSION FUNDS AND METHODS TO INCREASE IT DRAWING ON EU COUNTRIES INNOVATIVE APPROACHES.....	643
Serdiukov Kostyantyn, Hrytsenko Sofiia BUDGET EXPENDITURES: CONCEPT, SIGNS AND FEATURES.....	652
Tymoshenko Serhij, Malafeev Tymur DEFINITION OF HURST INDICATOR AS A METHOD OF FORECASTING ECONOMIC PERFORMANCE AND STABILITY ASSESSMENT OF THE BANKING SYSTEM OF UKRAINE.....	658
Tohtamysh Tatiana, Bukanova Olena THEORETICAL ASPECTS OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT IN THE BANK	665
Fursova Viktoriia, Karatseva Nelia, Myrhorod Tetiana INDICATORS FOR ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF THE BANK'S RISK MANAGEMENT SYSTEM	672
Yudina Svetlana, Ivanov Cyril, Rudenko Natalia METHODICAL APPROACHES TO SOLVING FINANCIAL PLANNING PROBLEMS AT DOMESTIC ENTERPRISES.....	678
SECTION 9. ACCOUNTING, ANALYSIS AND AUDIT	
Budko Oksana, Sarancha Kateryna PROBLEMS OF ACCRUAL, PAYMENT AND REFLECTION IN ACCOUNTING OF MILITARY TAX.....	685
Voronko Oksana, Korometc Valeria, Shchepan Iryna ACCOUNTING AND LEGAL ASPECTS OF MANAGEMENT OF RECEIVABLES AND PAYABLES.....	691
Voronko Roman, Khryshchuk Yana, Hatylik Yuriy THEORETICAL BASES AND ORGANIZATIONAL-METHODICAL BASES OF INTERNAL CONTROL THE COSTS OF LABOR AND PAYROLL	697
Gritsenko Konstantin RESEARCH ON THE FEATURES OF INDEPENDENT AUDIT TO PREVENT FRAUD OF BANKING PERSONNEL.....	704
Didur Serhii, Tsyhan Raisa, Hrebinna Eleonora ACCOUNTING AND ANALYTICAL PROVISION OF PROFIT MANAGEMENT AT ENTERPRISES.....	710
Dugar Tetiana MODERN REGISTRATION ASPECTS ARE IN ORGANIZATION OF ELECTRONIC CIRCULATION OF DOCUMENTS.....	718
Zinchenko Olena, Didyk Yana ORGANIZATIONAL-METHODICAL ASPECTS OF CASH ACCOUNTING AND THEIR ROLES IN MODERN ECONOMIC CONDITIONS.....	725
Makarova Anna, Levchenko Iryna MAIN ASPECTS OF ACCOUNTING, CALCULATION AND ORDERING OF SINGLE SOCIAL CONTRIBUTION.....	732
Mulyk Yaroslava ORGANIZATION OF ANALYSIS OF THE MAIN INDICATORS OF THE ENTERPRISE'S ACTIVITY IN THE PROCESS OF THE BALANCE SHEET (FINANCIAL STATEMENT REPORT).....	739
Plikus Iryna, Ganus Iryna, Gordeeva Alina IMPLEMENTATION OF IFRS 9 "FINANCIAL INSTRUMENTS" IN THE SYSTEM OF ACCOUNTING.....	749
Radeva Olga, Gnidkova Anastasiya HARMONIZATION OF THE NATIONAL PAYMENTS SYSTEM OF PAY BASED ON INTERNATIONAL STANDARDS.....	758
Rozit Tatiana, Travkina Karyna FOREIGN AND UKRAINIAN EXPERIENCE OF EMPLOYEE MOTIVATION ACCOUNTING.....	765
Savchenko Alla, Poliakov Vadym CURRENT SITUATION AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF THE STATE FINANCIAL AUDIT OF ACTIVITIES OF PUBLIC ECONOMY SECTOR.....	769
Skrypnyk Svitlana CAPITAL INVESTMENT AS A SOURCE OF MANAGEMENT INFORMATION IN ACCOUNTING SUPPORT OF THE PRODUCTION REPRODUCTION PROCESS.....	775
Somchenko Victoria, Romanova Anastasia ANALYSIS AND ACCOUNTING OF EXPENDITURE ON ENVIRONMENTAL ACTIVITIES IN THE AGRICULTURAL SECTOR.....	783

Shepel Inesa ACCOUNTING AND TAXATION MANAGEMENT OF MOBILE COMMUNICATION EXPENSES IN ENTERPRISES AND ORGANIZATIONS.....	789
Shmatova Valeriia, Yakimenko-Tereschenko Natalia THE IMPACT OF CHANGES IN AN ENTITY'S ACCOUNTING POLICIES ON IFRS FINANCIAL STATEMENTS.....	794
SECTION 10. MATHEMATICAL METHODS, MODELS AND INFORMATION TECHNOLOGIES IN ECONOMY	
Averkyna Maryna, Prystupa Mariia EXPERT SYSTEMS IN AUTOMATED INFORMATION SYSTEMS.....	801

Наукове видання

ІНФРАСТРУКТУРА РИНКУ

Електронний науково-практичний журнал

Випуск 37

Коректура • *Н. Ігнатова*

Комп'ютерна верстка • *В. Удовиченко*

Засновник видання:

ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій»

Адреса редакції: вул. Інглєзі 6/1, оф. 135,
м. Одеса, Україна, 65009

Телефон: +38 (048) 709-38-69

Веб-сайт журналу: www.market-infr.od.ua

E-mail редакції: journal@market-infr.od.ua